

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ „ЧУЖДИ ЕЗИЦИ И КУЛТУРИ“

Ирена Георгиева Василева

АВТОРЕФЕРАТ

на дисертационен труд на тема:

КОНФРОНТАЦИЯТА В АКАДЕМИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ

За присъждане на научната степен „доктор на науките“
в професионално направление 2.1. Филология
по научната специалност „Общо и сравнително езиковедие“

София, 2023

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
Обща характеристика на дисертацията	3
Глава 1. Увод	5
Глава 2. Цел и методология на изследването	5
Глава 3. Конфронтацията в академичната комуникация – теоретичен обзор	7
Глава 4. Рецензията на научна книга	9
Глава 5. Академичната война – проучване на един пример	16
Глава 6. Конфронтацията и академичната дискурсивна общност – един нов поглед	26
Цитирана литература	28
Приноси на дисертационния труд	30
Публикации по темата на дисертационния труд	32

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИЯТА

Актуалност на изследването

Въпреки че не би могло да се отрече, че критиката и конфронтацията са присъщи характеристики на академичната комуникация, повечето от съществуващите изследвания изхождат от позицията, че поради преобладаващо еволюционния характер на развитието на науката, реториката на сътрудничеството е вътрешно присъща на академичния дискурс и критиката е по-скоро изключение, отколкото правило. Това вероятно е причината за относително малкия брой изследвания по темата. В същото време въпросът става изключително актуален и заслужава да бъде изследван в ерата на глобализацията и произтичащата от нея непрекъснато нарастваща конкуренция и борба за надмощие и престиж сред учените от цял свят, чийто брой все повече се увеличава. Освен това, голяма част от тях принадлежат на академични култури, които доскоро са били изолирани от водещите западни академични среди.

Въпросът е бил разглеждан от дисциплинарна, интердисциплинарна, межкултурна, както и от историческа гледна точка, но на практика всички изследвания са базирани на социо-прагматични теории и обсъждат проблемите в рамките на теориите за речевите актове и стратегиите за учтивост. За разлика от тях, настоящата разработка подхожда към анализа на конфронтативния дискурс, основавайки се на методологията на класическата и съвременната реторика, което позволява извеждането на реторическите стратегии и тяхната езикова реализация, използвани от учените в хуманитаристиката.

Обем и съдържание на дисертационния труд

Дисертацията е в обем от 146 страници, структурирани в шест глави, приложение със списък на използваните корпуси и списък на цитираната литература, включващ 110 заглавия. Освен това съдържа 7 графики и 3 таблици.

Обект и предмет на изследването

Обект на изследването са рецензии на научни трудове в областта на лингвистиката на английски и немски език, които имат ясно изразен отрицателен характер.

Предмет на изследването са реторическите стратегии и тяхната езикова реализация, както и причините за избор на дадени стратегии, тяхната честотност, различията в

двете академични култури като отражение на съответстващите им традиции, разбирания за науката, междуличностни отношения в общността и редица други социални, икономически и исторически фактори.

Цел и задачи на дисертационния труд

Разработката има за цел да изследва детайлно конфронтацията в академичната комуникация в областта на лингвистиката въз основата на публикации от две водещи в съвременната наука култури – англоезичната и немскоезичната, от гледна точка на реторическите стратегии за аргументация. Освен това в дисертацията се проследява и анализира една поредица от размяна на критични публикации между две утвърдени школи в англоезичното езикознание, при която се наблюдават отклонения от общоприетите стандарти за академизъм в междуличностните отношения на учените.

За постигането на тези цели изследването си поставя следните задачи, а именно да анализира:

- Стратегиите на аргументация и техния езиков израз, използвани от англоезични и немскоезични учени при изразяване на критика;
- Степента, в която тази критика се основава на обективна логика и/или на субективна лична оценка;
- Предпочитанията към определени аргументационни схеми и топоси;
- Междуетиковите и межкултурни различия и конфликтни точки и недоразумения, които могат да произтекат от установените различия;
- Обясненията на причините за конфронтация в академичните среди;
- Ролята на интертекстуалността в конфронтативния академичен обмен;
- Положителните и отрицателните ефекти на конфронтацията върху напредъка на научната мисъл.

Предлага се и нов поглед върху понятието „академична дискурсивна общност“ с оглед на нейното постоянното разширяване и непрекъснато нарастващия брой на нейните членове поради съвременния процес на глобализация и доминиращата роля на английския като *lingua franca*.

Методи на изследването

Методът на изследване се основава на критичния дискурсивен анализ, като се разглеждат елементи на текста на надизреченско ниво. Този подход се налага от факта, че аргументацията се реализира в по-широкообхватни отрязъци от текста.

В първата аналитична част на разработката (Глава 4) се прилага методологията на съпоставителния реторически анализ, като се използва инструментариума на класическата Аристотелова реторика, за да се сравнят начините за изразяване на отрицателна оценка в рецензии на английски и немски език.

В Глава 5, където се проследява във времето развитието на размяна на отрицателни рецензии и оценки на английски език, се включва методологията на съвременната теория за аргументацията (Walton et al. 2008), която допълва класическата теория с т.н. „прагматична теория на отхвърлянето” (Walton et al., 2008, стр. 220-275) и дава възможност за по-детайлно описание на конфронтативните тактики, наблюдаващи се в корпуса.

ГЛАВА 1. УВОД

Уводът въвежда в темата на дисертацията, обосновава необходимостта от подобно изследване и представя структурата на разработката. Без да се заема позиция, се разглеждат две противоположни мнения сред учените, а именно, че конфронтацията в науката е деструктивна и не допринася за нейното развитие, от една страна, и че конфронтацията е един от двигателите за развитието на науката, от друга. Обръща се специално внимание и на факта, че докато в точните науки, където се борави с измерими данни на базата на повторими експерименти, езикът не играе толкова съществена роля, в хуманитаристиката се разчита предимно на езикови средства за убеждение и затова там изборът на аргументационни стратегии и начини за тяхната реализация е от изключителна важност.

ГЛАВА 2. ЦЕЛ И МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

В тази глава се представят гореизброените цели, като се изхожда от хипотезата, че тези преобладаващо прагматични явления намират своята повърхнинна реализация в езика,

но обясненията за тях трябва да се търсят, като се прибегне до поне няколко извънезикови сфери, както и като се вземе предвид тяхното сложно взаимодействие и взаимозависимост, като например: доминиращи идеологии; общи нагласи към знанието и разбираня за неговата роля в обществото; разлики между съответните образователни системи, например фокус върху съдържанието спрямо фокуса върху формата, писмени / устни методи за обучение и оценка и т.н.; възгледи за връзката между индивид (автор) и общество (академична общност/аудитория); реторични и стилистични традиции; межкултурни влияния и тяхната историческа динамика; вътрешнокултурно социално, политическо и икономическо развитие, и др.

Разглежда се развитието на съпоставителната реторика и релевантността на нейните постижения за изследването. Обръща се специално внимание на двата основни вида подходи към съпоставителните изследвания към настоящия момент, а именно контекстуално базираните и корпусно базираните. Тук се стига до извода, че корпусните методи засега не са напълно подходящи за анализи на ниво „дискурс“, тъй като техните възможности са ограничени до извличане на отделни думи и фрази, а ръчно съставеният контекстуален корпус на настоящата разработка показва една широка гама от езикови средства за аргументация, които образуват много сложни структури, неподдаващи се на корпусен подход.

Методологията на изследването се представя в най-общ вид, тъй като двете използвани методологии се разглеждат подробно в началото на съответните глави (четвърта и пета), съдържащи анализа, с цел улесняване на читателя.

Тук се описват и корпусите от текстове, на които се базира анализът, а именно:

1. Рецензии на научни книги с подчертано негативен характер на английски и немски език – по 10 за всеки език.
2. Рецензии на статии и рецензии на книги, включително отговори на рецензии (12 - 70 771 думи) на английски език, които са тясно свързани една с друга тематично и представят две взаимно изключващи се, според авторите, лингвистични школи, където изтъкнати представители на тези школи „атакуват враговете“ и „защитават собствените си позиции“, като понякога използват остри като бръснач езикови изразни средства.

Рецензиите са анализирани в тяхната цялост. Те са публикувани във водещи международни списания или сборници със статии и са подбрани заради отрицателното си заключение, т.е. рецензентът **не препоръчва** книгата на читателите.

Материалите за илюстриране и изследване на „академичната война“ в Глава 5. са съсредоточени върху една тематична област, както беше споменато по-горе, и са анализирани по реда на публикуване. Те обхващат и един по-дълъг период от време в сравнение с немските рецензии, тъй като проследеният дебат се реализира именно в този отрязък. Опитът да се направи същия тип изследване за немския език се оказва неуспешен поради липса на подобна „академичната война“ в тази академична култура и научна област.

ГЛАВА 3. КОНФРОНТАЦИЯТА В АКАДЕМИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ – ТЕОРЕТИЧЕН ОБЗОР

Главата е посветена на преглед на литературата по въпроса за конфронтацията в науката. На първо място се разглеждат основните гледни точки върху оценъчната страна на академичната комуникация, тъй като реализацията на конфронтативни стратегии в този тип комуникация е пряко свързана и всъщност е част от реализацията на оценяването като цяло. Прави се кратък преглед на различните разбирания на това понятие в съвременната лингвистична литература, без да се навлиза в подробности и да се коментират всички публикации по темата. Както в много други случаи в тази хуманитарна наука, съществуват две противоречиви, взаимно изключващи се виждания относно самото съществуване на оценъчен елемент в езика.

От една страна се смята, че всяко изказване има оценъчен характер - например Stubbs (1996, стр. 197) подчертава, че „винаги, когато говорещите (или пишещите) казват нещо, те закодират своето отношение към него“. От друга страна, поддръжниците на обратната теза твърдят, че в научния дискурс не всички изказвания имат такъв характер. В разработката в тази връзка се обръща повече внимание на публикациите на Кен Хайланд (Hyland, 2005, Hyland and Diani 2009), които провокират многобройни последващи изследванията. Хайланд стига до извода, че начинът, по който авторите се позиционират по отношение на техните читатели зависи до голяма степен от научната дисциплина, в която работят. По-конкретно, той твърди, че учените в хуманитарните

и социалните науки демонстрират по-висока степен на лична ангажираност в сравнение с тези в точните науки поради високата степен на интерпретируемост на дискурсите, силната зависимост от езика за аргументацията и необходимостта да позиционират своите твърдения на фона на предишни изследвания, като се съобразяват с тях, опровергават ги, или като „установяват своята ниша“.

В следващата част на тази глава се разглеждат и уточняват основни понятия, свързани с темата на изследването, а именно: критика (criticism), критика (critique), като в английския език се прави разлика между тези понятия, отрицателна оценка и конфронтация в академичната комуникация. Прави се преглед на произхода на термините, развитието на значенията им, честотността на използване и тяхното разбиране в лингвистичен и философски смисъл.

Последната част на Глава 3. е посветена на различните гледни точки и определения на понятието „култура“, като се анализира тяхната приложимост към академичното общуване. При традиционния подход се приема за даденост, че всеки човек принадлежи към една (в общия случай родната) култура в смисъл на споделени етнос, нация, вяра, обичаи, история и т.н. Тази позиция обаче е критикувана за това, че демонстрира преобладаващ есенциализъм и придава на межкултурната комуникация „донякъде остарял, долнопробен, ‚не съвсем в час‘, дори реакционен образ“ (Piller 2007, стр. 209).

Привържениците на социалния конструктивизъм, от своя страна, твърдят, че културата и идентичността се определят от социалните и езикови практики (Burr 2003), тоест, че културата не се притежава, а се конструира посредством дискурсивни практики. Atkinson (2004) се спира подробно на три възгледа за културата, които доминират в съвременните изследвания, а именно: „придобита култура, в сравнение с постмодерната култура, в сравнение с културата в културоложките изследвания“. Без да се спирам подробно на тези възгледи, които са разгледани в дисертацията, тук ще обърна внимание, че от значение за изследването са подходите към понятието „култура“, които отчитат нейния нелинеен характер, неравенството, движението, хибридността, децентрализацията, до които глобализацията води от началото на 21-ви век. Непосредствено свързано с тези характеристики е концептуализирането на културата като процес, а не като продукт, където съвременният учен е в непрекъснато

движение и попада под различни влияния, което от гледна точка на постмодернизма прави неговата идентичност хибридна.

Същевременно, друга сравнително скорошна посока на изследване е да се разглеждат така наречените „малки култури“, тоест да се разбие анализът на сложно взаимодействащите си малки, средни и големи култури, за да се получи по-ясна представа за взаимодействията на различни културни влияния. Това е от особено значение за проучването на академичните култури, както се изяснява по-нататък в същата глава. Застъпва се тезата, че поради непрекъснато увеличаващия се брой мултидисциплинарни изследвания, вече би трябвало да се излезе извън рамките на т.н. дискурсивни общности, базирани на една научна дисциплина и да се обърне внимание на т.н. „community of practice“ – общност от учени от различни области, работещи за разрешаването на конкретна задача за определен период от време.

В заключение, изследването се опитва да провери степента на валидност на разгледаните по-горе методологически подходи и теоретични позиции с оглед на реториката на отрицателните рецензии на книги.

ГЛАВА 4. РЕЦЕНЗИЯТА НА НАУЧНА КНИГА

В тази глава се разглеждат специфичните характеристики на научния жанр, който привлича вниманието на изследователите едва от края на 90-те години на миналия век. След преглед на основните дефиниции на рецензията се очертават нейните основни функции – информативната и оценъчната. Без да се оспорват тези функции, един по-задълбочен поглед показва, че ролята на рецензията се простира извън тях или, както отбелязва Lather (1999, стр. 3), „Рецензията е по-скоро осъществяване на контрол, създаване на политики и е продуктивна, а не просто отразяваща. Накратко, рецензията конституира научната област, която рецензира”.

Специално внимание се обръща на ролята на рецензента, моралните, етичните и професионални аспекти на рецензирането, липсата на целенасочено обучение за това, как се пише рецензия, както и на мотивацията на даден учен да пише рецензии. От прегледа на литературата се оказва, че въпреки важната роля на рецензиите за развитието на дадена научна област, в повечето западни академични култури те обикновено не се включват в оценките на резултатите от научните изследвания и

съответно не допринасят за израстването на учения, което е силно демотивиращ фактор.

Освен това в тази глава рецензията се разглежда като жанр с много висока степен на интертекстуалност и адресивност, които допринасят значително за установяването на идентичността на дисциплината като цяло и за статута на отделните членове на нейната дискурсивна общност. Ето защо Хайланд се спира на необходимостта от поддържане на баланс от страна на рецензента:

Оценките могат да имат значителни социални последици, а критиката се превръща в потенциален източник на търкания, тъй като може да представлява пряко предизвикателство към конкретен автор. Следователно договарянето на социалните отношения предполага избор на един опасен курс между критика и колегиалност, минимизиране на личната заплаха, като същевременно се демонстрира експертно разбиране на проблемите. (Hyland 2004, стр. 41)

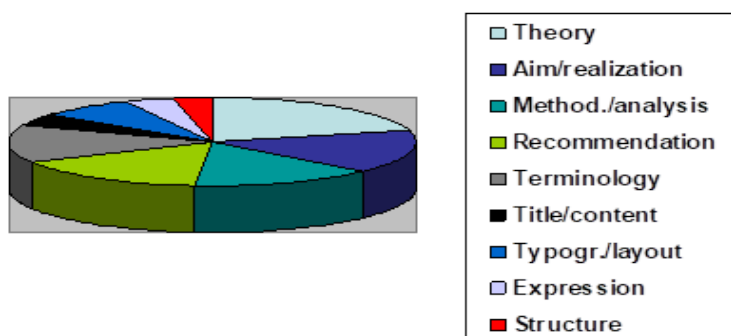
В следващата част на тази глава се прави кратък преглед, илюстриран с примери, на формалните характеристики на рецензията според изискванията на няколко редакции, както и указания за студенти.

По-нататък се преминава към подробното изясняване на методологията, използвана в съпоставителната част на изследването, а именно класическата теория за аргументацията. Следвайки Van Eemeren (1996), аргументацията се определя като всеки опит да се обоснове или опровергае дадено мнение чрез вербални средства, насочени към одобрението на аудиторията. Тъй като настоящото изследване се занимава и с езиковите средства за опровергаване на твърденията на други учени, се изхожда от предположението, че от функционална гледна точка отричането може да приеме повърхнинната форма както на експлицитни отрицания, така и на подразбиращи се. Изброяват се и видовете топоси, които служат за методологически инструмент на анализа.

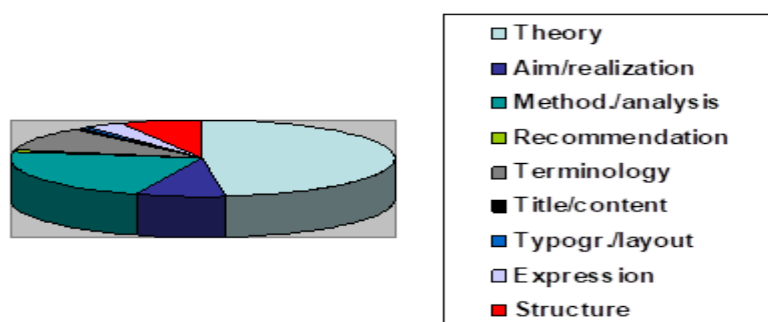
В част 4.7. се преминава към същинската част на съпоставителния анализ. На първо място се идентифицират предпоставките, въз основа на които се изразява критика в рецензиите на английски и немски език, а именно: критика, отправена към теоретични постановки, методология, анализ, терминология, несъответствия между цели и тяхната реализация или заглавие и съдържание, даване на препоръки, както и към по-скоро

формални елементи като типография, езиков изказ и структура. Резултатите, представени под формата на графики показват, че и в двата езика критиката се основава предимно на предпоставки, свързани със съдържанието, докато формалните показатели очевидно не се смятат за особено значими:

Графика 1. Предпоставки свързани със съдържанието и формата в немски

Графика 2. Предпоставки свързани със съдържанието и формата в английски

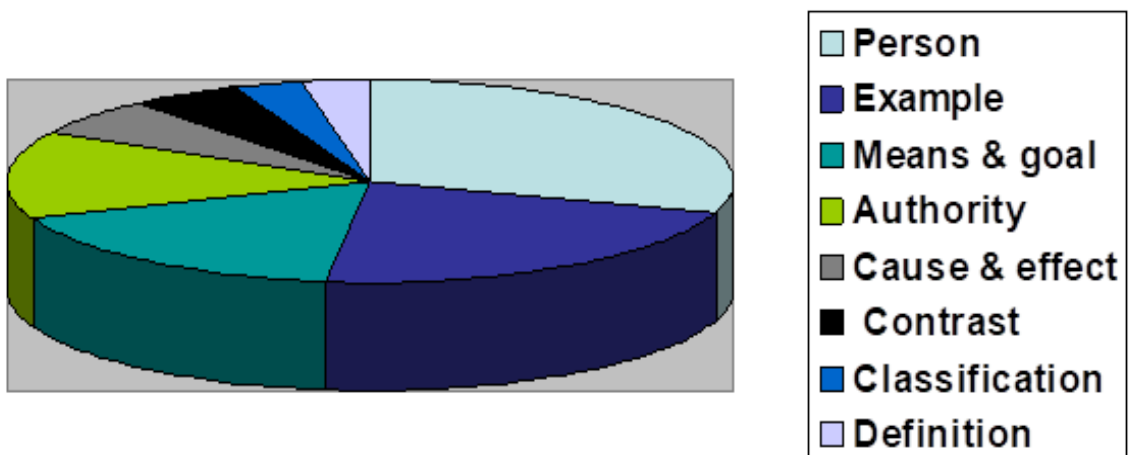

Топосите за изразяване на критика, идентифицирани в рецензиите, са следните:

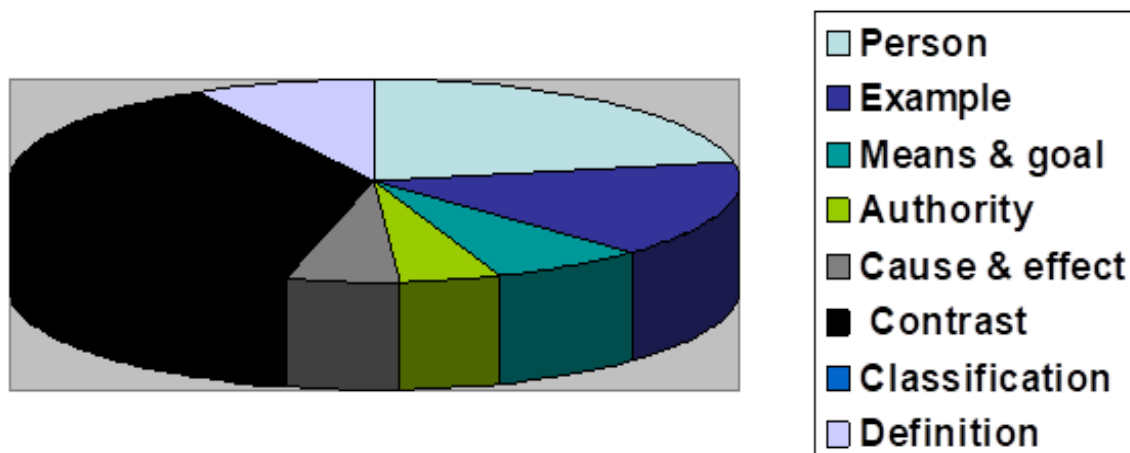
- топос на личността
- топос на пример
- топос на средства и цел
- топос на авторитет
- топос на причина – следствие
- топос на сравнение
- топос на класифициране
- топос на определение

Следващите графики показват тяхното разпределение в двата езика:

Графика 3. Топоси в немскоезичните рецензии

Графика 4. Топоси в англоезичните рецензии

Данните показват, че на немски една трета от топосите се състоят от топоси на личността, които заедно с топосите на авторитета съставляват 44% от всички случаи; в английския процентът е по-нисък (22% + 4,5%). Това означава, че за разлика от други академични жанрове, където аргументацията се основава предимно на топоси, базирани на общи предпоставки от ежеднезната логика (вж. напр. Vassileva 2006 за устната академична комуникация), в рамките на жанра „рецензия на академична книга“ топосите с конвенционални заключения представляват относително висок процент на аргументация. Ето защо може да се заключи, че рецензията е един от малкото академични жанрове, които са силно персонализирани. По-нататък в тази част се прави подробен анализ на употребата на различните топоси при отделните предпоставки в двата езика, като се привеждат многобройни примери, от които тук ще бъдат представени само няколко:

[**Topos from the contrast**] Verständlich ist, dass ein Übungsmaterial für Anfänger nicht theoretisch überfrachtet sein sollte. Grund für Simplifizierungen und Oberflächlichkeit darf das jedoch nicht sein.

[It is understandable that exercise materials for beginners should not be theoretically overloaded. This should not, however, be a reason for simplification and superficiality.]

If this were just an occasional lapse or aberration, it would not matter much. But this disregard of inconvenient textual features seems to be endemic in the critical approach.

[**Cause and effect topos**] Probleme in den Übungen resultieren zunächst aus den erwähnten Ungenauigkeiten und Fehlern in den Lehrerinformationen.

[Problems in the exercises result first of all from the already mentioned inaccuracies and errors in the information for teachers.]

It would be difficult for an EST teacher to try and use the book [...] as there does not seem to be any attempt at teaching techniques [...].

Резултатите от анализа показват, че от трите типа аргументация в зависимост от целта на говорещия (епистемична, деонтична и етическа), епистемичната аргументация доминира в рецензиите. Това не е изненадващо, тъй като академичният дискурс по принцип отразява естествения стремеж на науката към истината и към обяснения на явленията. Деонтична аргументация се наблюдава в препоръки, където рецензентите обикновено предлагат алтернативни, по-добри начини и средства за решаване на конкретен проблем. За разлика от други академични жанрове, деонтичната аргументация е относително по-често срещана поради оценъчния характер на рецензиите. Същото важи и за етическата аргументация, която предполага категоризиране дадено твърдение по скалата „добро – лошо“. Въпреки че този вид персонализирана оценка по принцип се сблъсква с общоприетото разбиране за обективността на науката, широкото използване на топоси на личността в рецензиите отново демонстрира техния силно субективен характер. Освен това, докато оценката на работата на други учени се избягва например при академичната комуникация лице в лице (вж. Vassileva 2006) поради опасността критиката да бъде отхвърлена веднага и нейният изразител да изгуби престижа си пред определена аудитория, в отложената във времето и индиректна писмена комуникация с нейната виртуална, неясна и разпръсната аудитория, етична аргументация изглежда напълно приемлива.

Особено силно се откроява в това отношение сравнително честото използване на „лични нападки“ на английски, реализирани в „обидни, презрителни и саркастични тонове“ (Tannen 2002, стр. 1664) – факт, който противоречи на наблюдението на Galtung (1985), че англоезичната академична дискурсивна общност е по-толерантна от

немскоезичната. Това относително ново явление най-вероятно се дължи на функцията на английския като световен *lingua franca* на научните изследвания, езикът, който е средството на непрекъснато нарастващата глобална конкуренция в академичните среди.

Друга разлика между двата езика се състои в това, че докато в немския съотношението между топосите, базирани на логически общи предпоставки и тези, базирани на конвенционални заключения, е приблизително 1:1, в английския то е 2:1 в полза на логическите топоси. Лингвистиката е хуманитарна наука, която не може винаги да оперира със строго измерима, осезаема и следователно проверима материя, така че трябва да разчита на логиката за осъществяване на успешна аргументация. Последното изглежда е по-вярно за английския с неговия висок процент на „чиста аргументация“ чрез топоси на контраст, отколкото за немския. Това обаче не означава, че немският дискурс в рецензиите е по-персонализиран; напротив, англоезичните рецензенти са много по-подигравателни и идиосинкратични от немскоезичните си колеги. Освен това немските автори се облягат много повече на авторитети, отколкото англоезичните, което е свързано с вековната немска традиция на уважение и респект към експертизата, или по-скоро към реномирани експерти в дадената област.

По отношение на международната научна комуникация Knapp-Potthoff (1992, стр. 203) посочва, че там

повече, отколкото при други видове комуникация, изказванията, застрашаващи имиджа, и отмъщението за тях не функционират само на междуличностно ниво, но – чрез процеса на приписване и стереотипизиране – са склонни да предизвикват последствия и за по-високите нива на социална организация.

В тази връзка трябва да спомена, че повечето от отрицателните рецензии в корпуса са написани от учени, притежаващи по-голям авторитет от рецензираните автори. Дали този факт подкрепя идеята на Galtung (1985), че особено в немскоезичната академична култура начинаещите учени изпитват сериозни трудности в процеса на интегрирането си в академичната общност, е проблем за по-нататъшни изследвания.

ГЛАВА 5. АКАДЕМИЧНАТА ВОЙНА – ПРОУЧВАНЕ НА ЕДИН ПРИМЕР

Целта на тази част е да се разгледат в детайли аргументационните стратегии (или схеми), използвани от автори, принадлежащи към две различни лингвистични школи, в опитите им да опровергават теоретичните, методологическите, идеологическите, и т.н. подходи на „вражеската“ група, за да наложат вместо тях собствените си гледни точки. Hunston (2005, стр. 2) нарича такива публикации „конфликтни статии“. Избрах да нарека този вид размяна на публикации метафорично „академична война“, тъй като ожесточеният дебат продължава с години.

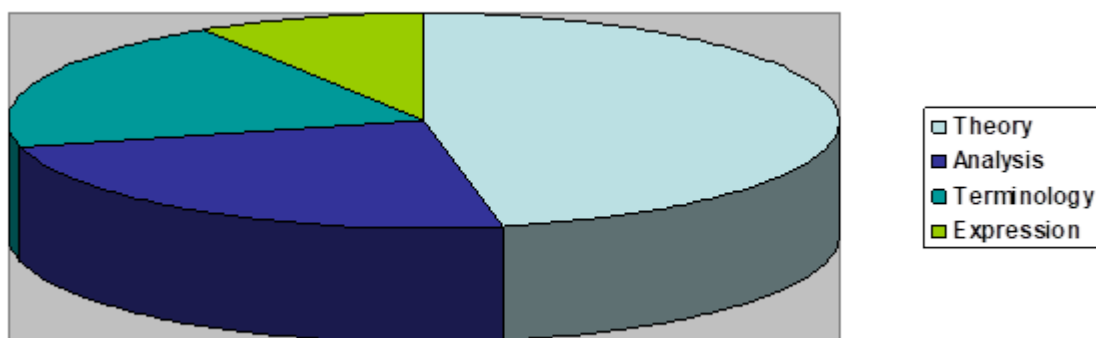
Освен това, както показва последващият анализ, езиковите средства, използвани от съответните поддръжници на двете школи, често могат да се считат за значително отклоняващи се от общоприетото разбиране за колегиалност в академичната комуникация. В този смисъл материалът, обсъден в тази част на изследването, се различава значително от този на рецензиите на академични книги, разгледани в предишната глава.

Както беше споменато по-горе, методологията на тази част от изследването се основава на съвременната теория за аргументацията (Walton et al. 2008). Тази теория е избрана като най-подходяща за целите на изследването, тъй като допълва класическата теория с т.н. „прагматична теория на отхвърлянето“ (Walton et al., 2008, стр. 220-275). От съществена важност за разработката е разликата, която се прави между „атака, опозиция, опровержение и отхвърляне“ (пак там, стр. 220), които са основни понятия за критичната аргументация, лежаща в основата на анализа. Освен това, за разлика от чисто семантичните дефиниции на понятието „аргумент“ като набор от твърдения (пропозиции) с определена структура (предпоставки – заключение), в рамките на прагматичния подход, предложен от Walton (1996) и доразвит в Walton и др. (2008, стр. 269), „аргументацията се дефинира като свързване на твърдения в последователност от разсъждения, използвани за някаква цел в контекст на диалог“.

В следващата част на тази глава се излага хронологията на академичната война, водеща се около школата „Критичен анализ на дискурса“ (КАД). Анализът се простира върху публикации между 1992 и 2010 година, като се разглеждат в детайли рецензиите, отговорите на рецензии и обзори статии, като се реферира и към две книги, изиграли съществена роля в развитието на дискусиата. Представят се общи статистически данни за публикациите, свързани с дължината на текстовете и тяхната хронология. Данните

показват важността на дискусията около КАД, която се демонстрира не само от факта, че текстовете са публикувани в едни от най-престижните списания в областта, но също и от факта, че въпреки характера си на рецензии, те имат (почти без изключение) дължина на статия, което е изключение от обичайните практики на съответните списания. Освен това, както показват времето и редът на публикациите, авторите са получили незабавен достъп до публикация без обичайните дълги периоди на изчакване.

Както вече беше споменато в Глава 4, изразяването на критика може да се основава на различни предпоставки – теоретични допускания, методологически пропуски, релевантност на данните и т.н. За разлика от данните в Глава 4 обаче, корпусът на „академичната война“ съдържа само част от на предпоставките, разгледани във връзка с рецензиите на книги. От предпоставките, ориентирани към формата, има само няколко случая на критика на езиковия израз, но не се наблюдават препратки към типография, оформление или структура. Що се отнася до предпоставките, ориентирани към съдържанието, тук се наблюдават само три вида, а именно теория, терминология и анализ. Графика 5 показва разпределението на четирите типа предпоставки в проценти.

Графика 5. Разпределение на предпоставките

Данните показват, че в почти половината от случаите (47%) критичните аргументационни схеми се отнасят до спорни теоретични въпроси. Проблемните дефиниции и използването на терминология представляват още 20% от случаите. Очевидно е, че основните разлики между двата „лагера“ се крият във вариации и/или несъответствия от теоретичен характер, което не е изненадващо, като се има предвид

фактът, че става въпрос за представители на различни школи на лингвистичната мисъл, които се борят за признание и надмощие.

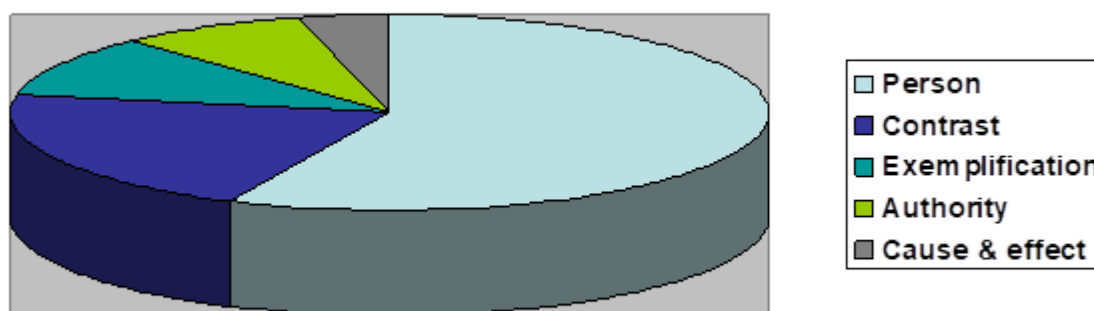
Критичните аргументационни схеми, свързани с проблемни анализи (24%), се занимават главно с доказване на грешни анализи на опонента(ите) и в някои случаи с предлагане на „правилни“ интерпретации на същите данни или (не толкова често) теория.

Критиката на начините и средствата за изразяване, която е почти задължителна част от рецензията на академична книга, рядко се среща в този корпус (9%) и има принципино различен характер:

Compared to ‘assume’, the contextual range of the Noun and Verb stem ‘claim’, at 19 attestations, is even more drastic. Not only it is never used with Widdowson as agent, but the ‘claims’ are unsubtly made to sound phoney, especially in: [...] (de Beaugrande 2001)

Това, което de Beaugrande всъщност критикува тук, е значението, вложено в определени езикови средства, използвани от неговия опонент, а не формата или стила на изразяване.

Що се отнася до топосите, наблюдавани в корпуса, Графика 6 показва честотата им в проценти.

Графика 6. Честотност на топосите

Не беше изненадващо, че най-често използваният топос в корпуса е **топосът на личността**, съставляващ повече от половината от всички топоси (57%). Водещото местоимение е, разбира се, първо лице единствено число „аз“, както в следващия пример, където „аз“ е подлог на почти всяко изречение:

How do I know all these things? Obviously because I have been socialised into a particular reality and know how to use language to engage indexically with it. I recognise a piece of language as a text not because of its linguistic size, but because I assume it is intended to key into this reality. [...] To put the matter more briskly, I identify a text not by its linguistic extent but its social intent. (Widdowson 1995b)

„Ние“-перспективата също се използва много често, като най-важната ѝ функция е да въвлече публиката в процеса на аргументация. От всички автори, които се разглеждат тук, Х. Г. Уидоусън вероятно е този, който използва най-много (понякога прекомерно) както „ние“, така и „вие“-перспективата, като превключва между двете в рамките на една аргументационна схема:

What we mean pragmatically is only in part a function, of what the language means semantically. [...] Obviously we need to take note of these limits, but we are not bound by them: they are not so much inhibiting constraints as facilitating conditions. The pragmatic significance we achieve [...]. You cannot read what people mean directly from the texts they produce. The definition of language as social semiotic can tell you about the meaning of texts as exemplification of the semantic categories in lexis and grammar, but it cannot of its nature tell you about the discourse that the texts are used to achieve. (Widdowson 1995, p. 166)

Въпреки че е трудно да се каже защо авторът е избрал да смени гледната точка, може да се предположи, че „ние“ се използва при обсъждането на по-теоретични въпроси в началото на параграфа, докато „вие“ трябва да убеди читателя в възможността/невъзможността за прилагане на теорията към практиката. Самата употреба на „вие“ е изключение в писмената академична комуникация и се смята, че тя е характерна за устната комуникация.

Топосът на контраста е на второ място по честота с 21% и естествено отразява конфронтативния характер на дискусията. Тъй като в анализа на аргументационните схеми по-долу привеждам примери, базирани на този топос, тук само ще отбележа, че

той се появява в практически всички видове схеми и неговата функция е, както може да се очаква, да противоречи, отхвърли, да се противопостави, да предложи алтернатива, да омаловажава и т.н. твърденията на опонента(ите).

До **топосът на пример** (10%) се прибъгва основно в два случая: или за цитиране на примери от публикации на опонента(ите), за да се оборят техните твърдения, или за въвеждане на контрапримери (много по-рядко).

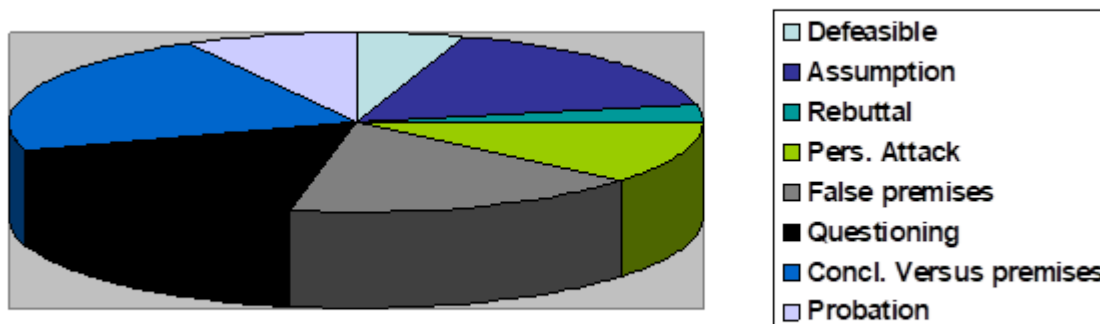
Топосът на авторитет (8%) е сравнително рядък в корпуса и служи на традиционната си цел да подкрепя твърденията на автора, като въвежда същото или подобно мнение на авторитет в областта.

Топосът на причина и следствие е, донякъде изненадващо, най-рядко срещаният топос (8%), използван главно за опровергаване на неверни предпоставки.

Анализ на критичните аргументационни схеми

Общият брой на случаите на експлицитно критични аргументационни схеми в целия корпус е 292, като 119 са използвани от представителите на про-КАД групата и 173 – от анти-КАД авторите. Разбира се, разпределението на схемите е неравномерно и зависи както от дължината на конкретната статия, така и от стила на отделните автори. С оглед на дефиницията на „аргументационна схема”, приета в настоящото изследване, а именно като последователност от свързани от аргументи, трябва да се има предвид, че някои от схемите се състоят само от фрази или прости изречения, докато други са по-дълги от един параграф. Освен това критичната сила на една аргументационна схема зависи до голяма степен и от езиковите средства, използвани за нейната реализация.

Следващата графика показва процента на различните видове аргументационни схеми, установени в корпуса.

Графика 7. Видове аргументационни схеми

Както показва графиката, опроверженията (фалшиви предпоставки – 17%, поставяне под съмнение на предпоставките и/или заключението – 17%, заключението не следва предпоставките – 22%, пробация – 8% и лична атака – 11%) съставляват 75 % от аргументационните схеми, използвани в корпуса. Добавих нова категория към опроверженията, изброени от Walton и др. (2008), а именно „лична атака“, тъй като открих критика, която трудно би могла да бъде наречена „аргументирана“, а по-скоро състояща се единствено от нападки, често иронично изразени, срещу „врага“.

С най-ниска честотност от 3% са **оборванията** (слаби форми на опровержение), за разлика от други видове текстове, включително други академични жанрове. Практически всички те се появяват в статии от типа „общ преглед“, отнасят се до теория или терминология, твърденията са индиректни и имат функцията по-скоро на препоръка, отколкото на критика:

In Chapter 1 Widdowson argues for a conceptual distinction to be made between ‘text’ and ‘discourse’. While one cannot disagree with the necessity of making this distinction, the *definition* of the two terms is not entirely convincing. (Hauser 2006, p. 813)

Тъй като **оборимите аргументационни схеми** предполагат, че могат да бъдат представени нови доказателства, които да опровергават тяхното заключение, те са на второ място по отношение на ниска честота (5%) в корпуса и също изобилстват с индиректни твърдения.

Изказването на **предположения** (17%) е следващата по сила аргументационната схема. Тези схеми обикновено изразяват съмнение и посочват несъответствия и/или недостатъци в теорията и използването на терминологията и определенията, без да претендират за абсолютната истина:

Nor would I be so confident, when it comes to changing people's attitudes or patterns of 'reading', about what means to use and what kinds of text to interrogate. (Toolan 1997, p. 88)

Опровержения

Както бе споменато по-горе, опровержението може да се реализира по три начина:

1. Чрез доказване, че предпоставките на даден аргумент или не са верни, или са поставени под въпрос;
2. Чрез доказване, че заключението не следва предпоставките;
3. Чрез доказване, че заключението е невярно.

Когато предпоставките на опонента се използват, за да се докаже, че заключението е невярно, това се нарича „пробация“.

В дисертацията гореизброените варианти се разглеждат подробно, придружени с много примери. Тук ще се ограничи с по един пример от всяка група.

Следващият пример демонстрира случай, при който авторът не само **поставя под въпрос** предпоставките, но прави предложение (предположение) за това как да се решат проблематичните въпроси:

But who is not politically opposed to sexism, racism and discrimination? How could one have much intellectual respect for anyone who did not favour equity, justice and liberation? In fact, do we have any reliable grounds for doubting that the majority of people share these beliefs? This is why I suggest there is nothing new or interesting in CDA politics. Nor does there have to be, since I do not believe we go to CDA for political analysis. (Toolan 1997, p. 100)

В този пример авторът изгражда своя аргумент върху топос от контраста; той започва с неутралното „един / всеки“, за да премине към ангажиращо читателя „ние“ и в крайна

сметка завършва с изразяване на собственото си убеждение от първо лице единствено число.

Оборването на предпоставките на обсъждания автор е почти изключително ограничено до теорията / теоретичните предпоставки. Най-често тази схема се реализира чрез експлицитно заявен топос от личността, понякога съчетан с топоси от авторитета и контраста:

I have studied and applied the trends he discusses, and I confess myself unable to recognise them in Widdowson's portrayals, least of all in the 'assumptions' and 'claims' and he consigns to them (shown below in data samples 37-41 and 42-45).
(de Beaugrande 2001)

Заклучението не следва предпоставките; заключението е невярно

Въпреки че Walton и др. (2008) разграничават двата типа схеми, за мен лично беше трудно да приложа това разграничение към конкретния анализ на данните и затова те са включени в една група. Това всъщност е най-честата схема за критична аргументация, използвана в корпуса – факт, който изглежда естествен, като се има предвид последователността от текстове, които се разглеждат тук, а именно да се опровергават аргументите / твърденията на противоположния „лагер“ по всякакъв начин.

Схемата се отнася най-често до теория, дефиниции/терминология или анализ и се основава на топоса на контраста. В следния пример рецензията завършва с категорично отрицание на книгата като цяло:

In this sense, Widdowson's book is to be seen as an important contribution to the critical study of language. However, Widdowson mainly focuses on what he identifies as the theoretical and methodological shortcomings of CDA and offers little in terms of solutions to the mentioned problems. Therefore, I would not recommend the book to readers who are new to the field and are interested in an accessible introduction to Critical Discourse Analysis. (Hauser 2006, p. 815)

Лична атака

Тук се опитвам да обоснова решението си да добавя тази схема на аргументация към изброените от Walton и др. (2008) чрез примери, които не демонстрират логическа

аргументация, а представляват по-скоро критични изказвания, насочени към опонента като човек и учен, като например:

The Preface demurely trivialises his verbal sallies of aggression, which he prefers to call „reservations” and the like: „no offence is intended, and I hope to be forgiven if any is taken” (ix). Yet much of it is hard for me to see as inoffensive; and the colleagues he attacks and I have corresponded with did not sound exactly forgiving. Here is what just one of them e-mailed me after reading a draft of this piece: [...] (John Sinclair)

And that’s not all he wrote. Some responses from other prominent victims were, erm, considerably less adaptable to public citation. (de Beaugrande, 2004)

Както показват примерът, аргументационните схеми, базирани на „лична атака“, често надхвърлят средствата за аргументация и особено тяхното езиковото изразяване, общоприети за научния дискурс като принадлежащи към етиката на научната комуникация.

Заклучителни бележки

За да обобщя най-важните наблюдения от тази част на работата, ще посоча следните характерни черти на изследваната „академична война“:

1. Предпоставките, на които се основава критиката, са предимно ориентирани към съдържанието, теорията, или се отнасят до валидността на анализа. Очевидно ориентираните към формата предпоставки представляват малък или никакъв интерес за авторите, а езикът/стилът изобщо не се обсъждат, за разлика от рецензиите на академични книги. Една от причините за това най-вероятно е фактът, че всички изследвани тук учени са водещи в областта. Фокусът върху съдържанието обаче се диктува преди всичко от целта на публикациите, а именно да опровергаят важни теоретични твърдения, изложени от опонентите.
2. Езикът е силно персонализиран, смее да твърдя, повече отколкото във всеки друг академичен жанр, където особено някои от авторите прибегват не само до първо лице единствено число, изразявайки по този начин собственото си мнение, но и постоянно се опитват да въвлекат публиката в процеса на аргументация чрез широко използване на включващото „ние” и още по-нетипичното за писмения академичен текст директно обръщение „вие”.

Превключването между местоименията и по този начин ангажирането на читателите в диалог е друга отличителна черта, която напомня на стила на доклади на конференции и техните обсъждания.

3. Като се има предвид конфронтативният характер на обмена, се очакваше, че топосите на контраст ще демонстрират висока честота, но и рядкото използване на други топоси, базирани на общи предпоставки от ежеднезната логика, разкрива още веднъж изключително високото ниво на персонализация на дебата.
4. Сравнително неочаквано беше рядкото използване на топоса на авторитет, тъй като това се смята за една от най-убедителните аргументационни стратегии в академичната комуникация. Единственото правдоподобно обяснение, което би могло да се предложи тук е, че разглежданите автори са, или поне се смятат за авторитети и следователно не намират за необходимо да прибегват до други специалисти в областта, за да подкрепят твърденията си. Разбира се, не бива да забравяме, че тук се анализират някои от основоположниците на двете противоположни школи, които защитават теоретико-методологически подходи, създадени от самите тях.
5. Що се отнася до аргументационните схеми, анализирани в изследването, фактът, че преобладават опроверженията, изобщо не е изненадващ, имайки предвид целите и характера на дискурса. Интересно е да се отбележи обилното използване на въпроси / „поставяне под съмнение на предпоставките и/или заключенията“. Това е друга характеристика на дискурса, която е по-типична за устната академична комуникация. Освен това, за разлика от други жанрове, въпросите много рядко са риторични, а по-скоро такива, които наистина очакват отговор. Семантично обаче те изразяват критика и обикновено презумпцията е, че няма отговори, а само неверни твърдения. В тази връзка дебатът отново се доближава до устна размяна на мнения и аргументи – размяна, която се реализира допълнително чрез последващи публикации. Следователно интертекстуалността играе все по-голяма роля с развитието на дебата във времето.
6. Друга отличителна черта на средствата за аргументация, наблюдавани в корпуса, е използването на редица метафори и ирония които, както показват

много от примерите, често надхвърлят общоприетата етика в академичните среди в своя междуличностен прагматичен ефект.

7. И не на последно място, изследваните автори използват други аргументационни схеми като лични нападки, директно взаимодействие с читателя, проповядване на етика на интелектуалното изследване, елементи на разказване на истории и т.н., като всички те са доста далеч от логическата аргументация, която всъщност се очаква в академичните публикации. Това е още един факт в подкрепа на предположението, че дискурсът на „академичната война“ има някои специфични характеристики, които го открояват сред стандартните жанрове в академичните среди и поради това заслужава специално внимание. Следователно жанровата теория би трябвало да бъде разширена, за да обхване и такива „отклонения“ от широко приетата норма и да обясни тяхната структура, използван език и функция в общността.

ГЛАВА 6. КОНФРОНТАЦИЯТА И АКАДЕМИЧНАТА ДИСКУРСИВНА ОБЩНОСТ – ЕДИН НОВ ПОГЛЕД

Последната шеста глава служи за заключение и обобщава резултатите от изследването в по-теоретичен план. Съпоставителният анализ на рецензиите на английски и немски език показва, че съществуват културни различия между двете дискурсивни общности с оглед на изследваното явление. Немскоезичната общност изглежда по-толерантна, по-единна и отделните автори показват по-малко идиосинкратични черти. Това се дължи на факта че, първо, тази академична общност е много по-малка като абсолютен брой членове, което означава, че тези членове е много вероятно да се познават и да поддържат различни видове професионални и/или лични връзки в сравнение с англоезичната общност. Освен това тя следва дълга традиция на академични комуникационни модели, етика и т.н., включително и езиковите средства за изразяване на критика. Следователно, резултатите от изследването не потвърждават предположението на Galtung (1985), че тевтонската академична общност е много по-строга и нетолерантна от саксонската. Това разминаване може, разбира се, да се дължи и на определени развития във времето, тъй като изследванията на Галтунг имат почти четиридесетгодишна давност.

В англоезичната общност, от друга страна, се наблюдава много по-висока степен на идиосинкретизъм, по-ниска степен на единство, силна тенденция към използване на „лични атаки“, като последното се потвърждава и от дискусията в Глава 5.

Дру важен извод е, че в хуманитарните науки е по-лесно да се омаловажава дискурсът на други учени. Особено в случаите, когато има предварително разбиране, че не може да се намери допирна точка, когато авторът на рецензията се вижда като воин, като пазач, чиято мисия е да се бори за единствената кауза, неговата собствена кауза, рецензията на книга може да се превърне в бойно поле и да остане бойно поле, само за да приеме други форми, понякога чрез други средства на академична комуникация. Ето защо, поне според мен, днес едва ли може да се говори за академичната дискурсивна общност като за общност, състояща се от съмишленици.

Единоумислието се състои в „движение в едно и също семиотично пространство“, в частично споделяне на терминология и основни познания, в спазване на определени правила за учтивост. То спира обаче там, където се сблъскват основни интереси от различен характер, тъй като съперничеството за власт и престиж в науката става все по-интензивно с нарастването на нейното значение в съвременното общество.

Цитирана литература:

Atkinson, D. (2004). Contrasting rhetorics/contrasting cultures: why contrastive rhetoric needs a better conceptualization of culture. *Journal of English for Academic Purposes*, *Volume 3, Issue 4*. 277-289.

de Beaugrande, R. (2001). Interpreting the Discourse of H. G. Widdowson: A Corpus-Based Critical Discourse Analysis. https://www.researchgate.net/publication/31449378_Interpreting_the_discourse_of_H_G_Widdowson_A_corpus-based_critical_discourse_analysis (Accessed 12 December 2022).

de Beaugrande, R. (2004). The Case against Critical Discourse Analysis Reopened: In Search of Widdowson's „Pretexts“. <http://www.beaugrande.com/WiddowsonPretexts.htm> (Accessed October 2010).

Burr, V. (2003). *An introduction to social constructionism*. London: Routledge.

Galtung, J. (1985). Struktur, Kultur und intellektueller Stil. Ein vergleichender Essay über sachsenische, teutonische, gallische und nipponische Wissenschaft. In Alois Wierlacher (ed.) *Das Fremde und das Eigene*. München: Judicium-Verlag. 151 – 193.

Hauser, S. (2006). Book Review: Text, Context, Pretext: Critical Issues in Discourse Analysis. *Discourse & Society* 17. 813 – 815.

Hunston, S. (2005). Conflict and consensus: construing opposition in Applied Linguistics. In E. Tognini-Bonelli & G. del Lungo Camiciotti (Eds.). *Strategies in Academic Discourse*. Amsterdam: John Benjamins. 1-15.

Hyland, K. (2004). *Disciplinary discourses, Michigan classics ed.: Social interactions in academic writing*. University of Michigan Press.

Hyland, K. (2005). Stance and engagement: a model of interaction in academic discourse. In *Discourse Studies Vol 7(2)*. London, Thousand Oaks, CA and New Delhi: SAGE Publications. 173 – 192.

Hyland, K. and G. Diani (2009). *Academic Evaluation. Review Genres in University Settings*. London: Palgrave Macmillan.

Knapp-Potthoff, A. (1992). Secondhand politeness. In R. J. Watts et al. (eds.) *Politeness in language*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter. 203 - 220.

Lather, P. (1999). To Be of Use: The Work of Reviewing. *Review of Educational Research, LXIX, 1*. 15 – 26.

Piller, I. (2007). Linguistics and Intercultural Communication. *Language and Linguistic Compass 1/3*. 208 – 226.

Stubbs, M. (1996). *Text and corpus analysis: computer-assisted studies of language and culture*. Blackwell Publishers.

Tannen, D. (2002). Agonism in academic discourse. *Journal of Pragmatics 34*. 1651 – 1669.

Toolan, M. (1997). What is critical discourse analysis and why are people saying such terrible things about it? *Language and Literature 6 (2)*. 83 – 103.

Van Eemeren (1996). *Fundamentals of argumentation theory*. Mahwah, N. J.: Erlbaum.

Vassileva, I. (2006). *Author-Audience Interaction. A Cross-Cultural Perspective*. Sankt Augustin: Asgard Verlag.

Walton, D. (1996). *Argumentation Schemes for Presumptive Reasoning*. Mahwah, N. J.: Erlbaum.

Walton, D., C. Reed and F. Macagno (2008). *Argumentation Schemes*. Cambridge: Cambridge University Press.

Widdowson, H. (1995). Discourse analysis: a critical view. *Language and Literature 4 (3)*. 157 – 172.

ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. За пръв път се прави обстоен съпоставителен анализ на конфронтацията в лингвистиката в английски и немски език.
2. За пръв път се прави анализ на конфронтацията в лонгитудинален аспект, т.е. разглеждат се поредица враимосвързани публикации, обединени около един проблем, в рамките на даден времеви отрязък.
3. За пръв път за корпус на анализа се използват рецензии на научни публикации, които са с отявлен критичен и отричащ характер. В предишни изследвания оценъчният елемент в рецензиите се разглежда като комбинация от положителни и критични елементи. Тук трябва да се вземе предвид и факта, че изцяло отрицателните рецензии са много по-редки от положителните, като в някои академични култури, в това число и българската, отрицателни рецензии почти не се срещат.
4. Досега на практика всички съществуващи изследвания са базирани на социо-прагматични теории и обсъждат проблемите в рамките на теориите за речевите актове и стратегиите за учтивост. За разлика от тях, настоящата разработка подхожда към анализа на конфронтативния дискурс, основавайки се на методологията на класическата и съвременната реторика, което позволява извеждането на реторическите стратегии и тяхната езикова реализация, използвани от учените в хуманитаристиката.
5. Двете методологии, използвани в глава 4 и глава 5 показват, че включването на анализ на аргументационните схеми позволява много по-интересни наблюдения над нивото на Аристотелевия топос, като се разглеждат по-големи организационни структури, които се предполага, че отразяват и когнитивните структури. От теоретична гледна точка подходът на аргументационните схеми се оказва особено полезен за лонгитудиналното проучване, включващо изследване на публикации, свързани една с друга интертекстуално, докато други подходи, както беше споменато по-горе, остават на нивото на единичния аргументативен елемент и неговия реторичен и лингвистичен анализ. Въпреки това, критичен проблем на този подход се оказва силно инференциалният характер на идентифицирането и категоризирането на аргументационните схеми и, следователно, операционализирането на модела. Проблемът може да

бъде решен чрез използване на повече анализатори, за да се осигури надеждност при кодирането. Така или иначе, усъвършенстването и/или използването на различно решение може да представлява плодотворна тема за бъдещи изследвания.

6. Резултатите от изследването оборват някои традиционни схващания за академичното общуване в хуманитаристиката, като: стремежа на науката да се развива еволюционно, като се стъпва на предишни постижения и те се доразвиват, без да се отричат; единния характер на научната общност в дадена дисциплина и наличието на единомислие; гравивния характер на критиката, основаваща се единствено на логически аргументи.
7. Постава се под съмнение съществуването на т.н. академична дискурсивна общност, обединена около една дисциплина, поради непрекъснато разширяващия се интердисциплинарен характер на научните изследвания, от една страна, и движението на учените между различни работни групи и академични култури, от друга. Това движение се дължи не само на международната мобилност, но и на проектната работа – начин на организация на научните изследвания, който твърдо се установи в последните десетилетия.
8. Разработката доказва, че анализът на конфронтацията в науката и особено на причините за нея не могат да останат в рамките на лингвистиката и реториката. Тези причини се крият в непрекъснато нарастващата конкуренция в условията на глобализация, в произтичащата от нея борба за престиж и в крайна сметка свързаните с това материален статус и упражняване на власт.

ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Публикации:

Vassileva, I. (2022). An ‘academic war’ – A case study of confrontation in academia. *Journal of English for Academic Purposes* 57(1):101115. DOI: [10.1016/j.jeap.2022.101115](https://doi.org/10.1016/j.jeap.2022.101115).

Vassileva, I. (2010). Critical Book Reviews in German. *International Journal of Applied Linguistics* 20, N 3. 354 – 367. DOI: [10.1111/j.1473-4192.2009.00251.x](https://doi.org/10.1111/j.1473-4192.2009.00251.x).

Vassileva, I. (2006). *Author-Audience Interaction. A Cross-Cultural Perspective*. Sankt Augustin: Asgard Verlag.

Доклади на научни конференции:

Vassileva, I. (2021) Academic Criticism in Book Reviews in Linguistics. Keynote lecture. Transitions and Transformations – Intercultural Education at the Crossroad of Foreign Language Learning, 11-12 December, Bukhara, Uzbekistan.

Vassileva, I. (2021) Revisiting the Notion of ‘Academic Discourse community’. An Externalist Approach. Interweaving Traditional Paradigms and Innovative Practices in Language Education. 11-12 November, Rakovski National Defense College, Sofia.

Vassileva, I. (2014) Argumentation Strategies in Negative Academic Book Reviews. 4th International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics. 9-10 May, International Burch University, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina.

Vassileva, I. (2011) Academic Criticism in Linguistics. The Peregrinations of the Text: Reading, Translation, Rewriting. 5 – 6 November, Sofia University, Bulgaria.

Vassileva, I. (2011) Negative Academic Book Reviews in English and German. CERLIS 2011. Genre Variation in English Academic Communication. Emerging Trends and Disciplinary Insights. June 23 – 25, Bergamo, Italy.

Vassileva, I. (2008) “Don’t buy this book!” Critical Book Reviews in English and German. 24-29 August, World Congress of AILA, Essen, Germany.

Забележка: Ограниченият брой на публикациите, непосредствено произтичащи от дисертационния труд, се дължи на изискванията за авторско право на издателство Palgrave Macmillan, с което е сключен договор за издаване на разработката като монография. Ето защо на резултатите от изследването е дадена гласност предимно чрез доклади, изнесени на конференции.